

**«R050-ПАТОЛОГИЯЛЫҚ АНАТОМИЯ» БІЛІМ БЕРУ
БАҒДАРЛАМАСЫ БОЙЫНША РЕЗИДЕНТУРАҒА ТҮСУГЕ
АРНАЛҒАН ЕМТИХАН СҰРАҚТАРЫ**

1. Патологиялық анатомияның мазмұны мен міндеттері. Жалпы патологиялық анатомия. Жеке патологиялық анатомия. Патоморфоз. Ятрогения.
2. Патологиялық анатомияның объектілері, зерттеу әдістері және құрылымдық деңгейлері: аутопсия, операциялық материал, биопсия. Клиникалық морфология.
3. Дистрофия – анықтамасы. Трофика. Морфогенез. Классификациясы.
4. Паренхималық дистрофиялар: белокты (гиалин-тамшылы, гидропиялық, қасанды), майлы, көмірсулы. Паренхималық дистрофиялардың даму себептері, ағзалардың сыртқы пішіні, микроскопиялық көрінісі, ақыры.
5. Строма-тамырлық дистрофиялар: белокты (мукоидты ісіну, фибриноидты ісіну, гиалиноз, амилоидоз). Строма-тамырлық дистрофиялардың даму себептері, ағзалардың сыртқы пішіні, микроскопиялық көрінісі, ақыры.
6. Строма-тамырлық дистрофиялар: майлы (нейтрал майлар және холестерин мен оның эфирлері алмасуының бұзылуы). Строма-тамырлық дистрофиялардың даму себептері, ағзалардың сыртқы пішіні, микроскопиялық көрінісі, ақыры.
7. Аралас дистрофиялар: хромопротеидтер (эндогендік пигменттер), гемоглбиндік пигменттер алмасуының бұзылуы. Аралас дистрофиялардың даму себептері, ағзалардың сыртқы пішіні, микроскопиялық көрінісі, ақыры.
8. Аралас дистрофиялар: протеиногендік (тирозиногендік), липидогендік (липопигменттер), пигменттер нуклеопротеидтер алмасуының бұзылуы. Аралас дистрофиялардың даму себептері, ағзалардың сыртқы пішіні, микроскопиялық көрінісі, ақыры.
9. Минералдар алмасуының бұзылуы: кальций, мыс, калий. Минералды дистрофиялардың даму себептері, ағзалардың сыртқы пішіні, микроскопиялық көрінісі, ақыры.
10. Некроз. Некроздың микробейнесі. Классификациясы. Даму себептері. Даму механизмі. Некроздың ақыры. Некроздың маңызы.
11. Өлім (клиникалық, биологиялық). Оның бейнесі. Өлгеннен кейінгі өзгерістер.
12. Қан айналымының бұзылуы. Классификациясы. Толыққандылық (артериялық және веналық). Бауыр мен өкпедегі дамидың макроскопиялық және микроскопиялық өзгерістері. Ақыры.
13. Қан айналымының бұзылуы. Қаназдық (ишемия). Классификациясы. Даму себептері. Ақыры. Маңызы.
14. Қан айналымының бұзылуы: стаз, тромбоз. Даму механизмдері. Тромбтың морфологиясы.
15. Қан айналымының бұзылуы: эмболия. Себебі. Маңызы.
16. Шок. Этиологиясы, патогенезі. Морфологиялық бейнесі.
17. Қабыну. Анықтамасы, этиологиясы, фазалары альтерация, экссудация, пролиферация.

18. Қабынудың классификациясы мен терминологиясы.
19. Экссудатты қабыну: ұйымалы, фибринді, ірінді, геморрагиялық. Себептері. Ағымы. Ақыры. Маңызы.
20. Өнімді қабыну: аралық, гранулемалы. Себептері. Ағымы. Ақыры. Маңызы.
21. Регенерация. Морфогенезі. Классификациясы (физиологиялық, репарациялық, патологиялық).
22. Бейімделу (адаптация): атрофия, гипертрофия (гиперплазия), организация (беріштену), тіндік құрылымының өзгеруі, метаплазия, дисплазия. Атрофия. Классификациясы.
23. Ісіктер. Ісіктің құрылысы. Ісіктік жаушаның ерекшеліктері. Тіндік және жасушалық атипизм.
24. Ісіктің өсуі (аппозициялық, инфильтрациялық, экзофитті және эндофитті өсу).
25. Қатерсіз және қатерлі ісіктер. Метастаздану. Ісіктің рецидиві. Ісіктің морфогенезі. Ісіктің гистогенезі.
26. Ісіктердің классификациясы (топтары) мен морфологиясы.
27. Дамитын орны бейспецификалы эпителийлік ісіктер (қатерсіз және қатерлі).
28. Экзо- және эндокриндік бездер мен эпителийлік жамылғының ісіктері. Даму көздері.
29. Мезенхималық ісіктер. Даму көзі. Қатерсіз және қатерлі ісіктер.
30. Жүйке жүйесі мен ми қабықшаларының ісіктері (орталық жүйке жүйесінің, вегетативтік жүйке жүйесінің, шеткі жүйке жүйесінің). Классификациясы.
31. Анемиялар. Этиологиясы мен патогенезі. Классификациясы.
32. Қан кеткендіктен дамитын (постгеморрагиялық) анемиялар. Жедел және созылмалы. Патологиялық анатомиясы.
33. Қан тым көп ыдырағандықтан дамитын (гемоліздік) анемиялар. Тамырдағы және тамырдан тыс (жасушадағы) гемолізге негізделген гемоліздік анемиялар. Патологиялық анатомиясы.
34. Қан жүйесінің ісіктері (гемобластоздар). Қанжасам және лимфалық тін ісіктерінің классификациясы.
35. Лейкоздар –қан жасайтын тіннің жүйелік ісікті аурулары. Этиологиясы мен патогенезі. Классификациясы. Патологиялық анатомиясы.
37. Лимфомалар – қанжасам және лимфалық тіннің аймақтық ісікті аурулары. Этиологиясы мен патогенезі. Классификациясы. Патологиялық анатомиясы.
38. Жүрек кемістіктері (жүре пайда болатын, тума кемістіктері).
39. Атеросклероз. Этиологиясы. Патогенезі. Патологиялық анатомиясы. Морфогенезі.
40. Гипертония ауруы. Этиологиясы. Патогенезі. Патологиялық анатомиясы.
- Қатерлі гипертензия. Қатерсіз гипертензия.
41. Жүректің ишемиялық ауруы. Этиологиясы. Патогенезі. Патологиялық анатомиясы.

42. Миокардтың ишемиялық дистрофиясы. Миокард инфарктісі. Классификациясы. Патологиялық анатомиясы.
43. Ми тамырларының (цереброваскулалық) аурулары. Этиологиясы. Патогенезі. Классификациясы. Транзиторлық ишемия, геморрагиялық инсульт, ишемиялық инфарктісі, аралас инфаркт. Патологиялық анатомиясы.
44. Ревматизм. Этиологиясы. Патогенезі. Морфогенезі. Патологиялық анатомиясы.
45. Ревматоидты артрит. Этиологиясы мен патогенезі. Патологиялық анатомиясы.
46. Жүйелі қызыл нөкта. Этиологиясы мен патогенезі. Патологиялық анатомиясы.
47. Жедел және созылмалы бронхит. Этиологиясы мен патогенезі. Патологиялық анатомиясы.
49. Жедел пневмониялар. Крупты пневмония. Этиологиясы мен патогенезі. Патологиялық анатомиясы.
50. Бронхпневмония (жедел және созылмалы). Этиологиясы мен патогенезі. Патологиялық анатомиясы.
- Өкпе абсцесі (жедел және созылмалы).
51. Өкпе эмфиземасы. Этиологиясы мен патогенезі. Патологиялық анатомиясы.
52. Ангина. Этиологиясы мен патогенезі. Даму механизмі (экзогенді және эндогенді). Патологиялық анатомиясы.
53. Жедел гастрит. Этиологиясы мен патогенезі. Патологиялық анатомиясы.
54. Созылмалы гастрит. гастрит. Этиологиясы мен патогенезі. Патологиялық анатомиясы. Морфологиялық типтері. Патологиялық анатомиясы.
55. Ойық жаралы ауру. Этиологиясы. Патогенезі. Патологиялық анатомиясы. Асқыну зардаптары.
56. Асқазан обыры (карциномасы). Этиологиясы. Морфогенезі мен гистогенезі. Классификациясы (клиника-морфологиялық тұрғыдан дамыған жеріне, өсу сипатына, макроскопиялық бейнесі мен гистологиялық типіне байланысты). Патологиялық анатомиясы.
57. Асқазан обырының (карциномасының) метастаздануы (гематогенді, лимфогенді). Крукенберг, Шницлер және Вирхов метастаздары. Асқазан обырының асқыну зардаптары.
58. Аппендицит. Этиологиясы мен патогенезі. Патологиялық анатомиясы. Асқыну зардаптары.
59. Перитонит. Этиологиясы. Экссудат түріне байланысты және нәжістік, өттік перитонит түрлері. Ақыры.
60. Гепатоз. Бауырдың токсикалық дистрофиясы. Этиологиясы мен патогенезі. Патологиялық анатомиясы.
61. Майлы гепатоз. Этиологиясы мен патогенезі. Патологиялық анатомиясы.
62. Гепатит. Патологиялық анатомиясы (жедел және созылмалы). Этиологиясы мен патогенезі. Салдарлық гепатит. Ақыры.

- 63.Бауыр циррозы. Классификациясы. Этиологиясы. Патологиялық анатомиясы. Морфогенездік типтері (постнекроттық, порталдық, билиарлық және аралас цирроз). Асқыну зардаптары.
- 64.Холецистит (жедел және созылмалы). Панкреатит (жедел және созылмалы).
- 65.Гломерулонефрит. Классификациясы. Патогенезі. Патологиялық анатомиясы. Асқыну зардаптары. Ақыры.
- 66.Бүйректің жедел жеткіліксіздігі. Этиологиясы. Патогенезі. Патологиялық анатомиясы (бастапқы (шок), олигоануриялық және диурез қалпына келетін кезеңдеріндегі). Асқыну зардаптары. Ақыры.
- 67.Пиелонефрит. Этиологиясы мен патогенезі. Патологиялық анатомиясы (жедел және созылмалы). Асқыну зардаптары. Ақыры.
- 68.Тасты бүйрек ауруы (нефролитиаз). Этиологиясы мен патогенезі. Патологиялық анатомиясы.
- 69.Простатит. Жедел және созылмалы. Этиологиясы. Асқыну зардаптары.
- 70.Гестоз (жүктілік токсикозы): жүктілік шемені, нефропатия, преэклампсия, эклампсия. Этиологиясы мен патогенезі. Патологиялық анатомиясы.
- 71.Жатырдан тысқы жүктілік. Түрлері. Түтіктік шала түсік. Түтіктік толық түсік.
- 72.Гипофиздік аурулар: акромегалия, гипофиздік нанизм, милық-гипофиздік кахексия, Иценко-Кушинг ауруы, адипоздық-гениталдық дистрофия, қантсыз диабет, гипофиздік ісіктер.
- 73.Жемсау (струма). Классификациясы (сыртқы кескініне қарай: диффузды, түйінді және диффузды түйінді; гистологиялық құрылысы тұрғысынан: коллоидты және паренхималық). Эндемиялық жемсау. Сирек (спорадиялық) жемсау.
- 74.Қантты диабет. Классификациясы. Этиологиялық және патогенездік факторлары. Патологиялық анатомиясы. Асқыну зардаптары.
- 75.Остеомиелит. Жедел және созылмалы. Гематогендік және салдарлық. Этиологиясы. Патогенезі. Патологиялық анатомиясы. Асқыну зардаптары.
- 76.Альцгеймер ауруы. Этиологиясы мен патогенезі. Патологиялық анатомиясы.
77. Грипп. Этиологиясы. Патогенезі. Патологиялық анатомиясы. Гриптің жеңіл нысаны. Орташа әсерлі грипп. Ауыр грипп.
- 78.ЖИТС. Эпидемиологиясы.. Этиологиясы. Патогенезі. Даму кезеңдері. Патологиялық анатомиясы.
- 79.Құтыру. Этиологиясы мен патогенезі. Патологиялық анатомиясы.
- 80.Дизентерия. Этиологиясы мен патогенезі. Патологиялық анатомиясы. Жалпы өзгерістер. Асқыну зардаптар.
- 81.Бруцеллез. Этиологиясы мен патогенезі. Патологиялық анатомиясы (жедел, жеделдеу, созылмалы кезеңдері). Клиникалық морфологиялық нысандары (жүректік-тамырлық, жүйкелік, гепатолиеналдық, урогениталдық, сүйек-буындық бруцеллез).

- 82.Күйдіргі. Эпидемиологиясы мен патогенезі. Патологиялық анатомиясы. Терілік, ішектік, алғашқы өкпелік, алғашқы сепсистік).
- 83.Туберкулез. Этиологиясы мен патогенезі. Біріншілік туберкулездің патологиялық анатомиясы.Біріншілік туберкулездің даму барысындағы 3 варианты: біріншілік туберкулездің өшіп, біріншілік кешен ошақтарының жазылуы; жалпы жайылып (генерализациялы) өршуі; лимфагендік (лимфа-безді) жолмен өршуі; алғашқы аффект өсіп (ұлғайып) өршіген туберкулез.
- 84.Гематогендік туберкулез. 3 нысаны: гематогенді жалпы (генерализациялы), өкпені басым зақымдайтын гематогендік туберкулез; басқа мүшелерді басым зақымдайтын.
- 85.Салдарлық туберкулез (реинфекциялық): ошақты жедел; фиброзды-ошақты; инфильтрациялы; туберкулема; казеозды пневмония; жедел каверналы; фиброзды-каверналы; циррозды. Патологиялық анатомиясы.
- 86.Сифилис. Этиологиясы мен патогенезі. Патологиялық анатомиясы (біріншілік кезеңде; екіншілік кезеңде; үшіншілік кезеңде).
- 87.Висцералдық (ішкі мүшелік) сифилис: жүйкелік; өршімелі параличті (салды); жұлын семетін сифилис. Патологиялық анатомиясы.
- 88.Сепсис. Этиологиялық ерекшелігі. Клиникалық ерекшелігі. Иммунологиялық ерекшелігі. Патанатомиялық ерекшелігі. Патогенезі. Патологиялық анатомиясы (септицемия, септикопиемия, сепсистік (бактериялық) эндокардит.
- 89.Эхинококкоз. Этиологиясы, эпидемиологиясы мен патогенезі. Патологиялық анатомиясы (гидатидалы эхинококк; альвеококкоз).
- 90.Орталық жүйке жүйесінің тума кемістіктері. Этиологиясы мен патогенезі. Анэнцефалия; микроцефалия; порэнцефалия; гидроцефалия; циклопияның, ми мен жұлын жарығының патологиялық анатомиясы.
- 91.Жүректің тума кемістіктері. Этиологиясы мен патогенезі. Қарынша, жүрекше аралық перденің ақауы. Өкпе артериясы мен аортаның толық транспозициясы. Өкпе артериясының стенозы (тарылуы) мен атрезиясы (бітелуі).
- 92.Жүректің тума кемістіктері. Жүректің құрамдас кемістіктері: Фалло үштігі; Фалло төрттігі; Фалло бестігі. Патологиялық анатомиясы.
- 93.Қызылша.Этиологиясы мен патогенезі. Патологиялық анатомиясы. Энантема. Экзанема. Қызылшалық алып жасушалы пневмония. Асқыну зардаптары (эндобронхит, мезобронхит, перибронхит). Өлімнің себептері.
- 94.Дифтерия. Этиологиясы мен патогенезі. Патологиялық анатомиясы (аңқа мен бадамшадағы, жүректе, жүйке жүйесінде, бүйрек безінің мильқ қабатында). Өлім себептері.
- 95.Менингококктік инфекция. Этиологиясы мен патогенезі. Патологиялық анатомиясы (менингококктік назофарингит, менингококктік менингит). Өлімнің себептері. Менингококкемия. Өлімнің себептері.
- 96.Тістің кариесі (тіс жегісі). Этиологиясы мен патогенезі. Патологиялық анатомиясы. Клиникалық-морфологиялық түрлері (дақты кезең, беткейлік кариес, орташа және терең кариес). Асқыну зардабы.

97.Пульпит. Этиологиясы мен патогенезі. Патологиялық анатомиясы. Жедел, созылмалы және созылмалы асқынбалы пульпит.

98.Периодонтит. Этиологиясы мен патогенезі. Патологиялық анатомиясы. Апикстік жедел, созылмалы (грануляциялы, гранулемалы және фиброзды).

99.Пародонтит. Локальды (жедел және созылмалы); жалпы созылмалы. Жеңіл, орта және ауыр дәрежелі пародонтит. Этиологиясы мен патогенезі. Патологиялық анатомиясы.

100.Сілекей бездерінің аурулары-сиалоаденит (біріншілік және салдарлық; жедел, созылмалы және қайталамалы). Этиологиясы мен патогенезі. Патологиялық анатомиясы. Асқыну зардаптары мен ақыры.

ӘДЕБИЕТ

1. Струков А.И., Серов В.В. Патологиялық анатомия: оқулық / А.И.Струков, В.В. Серов; қазақ тіліне аударған және жауапты редакторы М.Т.Айтқұлов. – 5 – ші басылым, стереотипті. – М.: ГЭОТАР-Медиа, 2015. – 984 бет. : ил.

2. Ахметов Ж.Б. Патологиялық анатомия: оқулық / Ж.Б.Ахметов. Алматы: экономика, 2012. – 742 бет.

3. Струков А.И., Серов В.В. Патологическая анатомия: учебник / А.И.Струков, В.В. Серов; под ред. В.С.Паукова. – 6-е изд., перераб.и доп. – Москва: ГЭОТАР-Медиа, 2023. – 880 с. : ил.

Электрондық оқулықтар:

1. Струков А.И., Серов В.В. Патологиялық анатомия: оқулық / А.И.Струков, В.В. Серов; қазақ тіліне аударған және жауапты редакторы М.Т.Айтқұлов. – 5 – ші басылым, стереотипті. – М.: ГЭОТАР-Медиа, 2015. – 984 бет. : ил. CD

<http://lib/ayu.edu.kz>

2. Струков А.И., Серов В.В. Патологическая анатомия: учебник / А.И.Струков, В.В. Серов; под ред. В.С.Паукова. – 6-е изд., перераб.и доп. – Москва: ГЭОТАР-Медиа, 2023. – 880 с. : ил. (studentlibrary.ru).

3. Митрофаненко В.П., Алабин И.В. Патологияның негіздері: оқулық қазақ тілінде / В.П.Митрофаненко, И.В.Алабин; қазақ тіліне аударған және жауапты редакторы М.Т. Айтқұлов. – М.: ГЭОТАР-Медиа, 568 б. : ил. CD <http://lib/ayu.edu.kz>